

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT

AF 2. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: Fredag den 10. oktober 2014

Tidspunkt: Kl. 11.00

Sted: Vær. 2-133

Til stede: Eva Kjer Hansen (V), formand, Bjarne Laustsen (S), Ida Auken (RV), Holger K. Nielsen (SF), Per Clausen (EL), Erling Bonnesen (V), Pia Adelsteen (DF), Mette Bock (LA) og Lars Barfoed (KF).

Desuden deltog: Udenrigsminister Martin Lidegaard, klima-, energi- og bygningsminister Rasmus Helveg Petersen og fødevareminister Dan Jørgensen.

Den fungerende formand sagde, at punkt 3 på dagsordenen ville udgå, da der samme morgen var kommet en ny beskæftigelsesminister. Forelæggelsen af punktet ville ske skriftligt, og kommentarer skulle sendes til udvalgets sekretariat i løbet af eftermiddagen.

Punkt 1. Rådsmøde nr. 3340 (udenrigsanliggender) den 20. oktober 2014

Udenrigsministeren orienterede om, at han i sin forelæggelse vedrørende rådsmødet for udenrigsanliggender ville fokusere på punkterne om ebola, sydlige naboer og Ukraine.

1. Ebola

– Politisk drøftelse

Rådsmøde 3340 – bilag 1 (samlenotat side 2)

Udenrigsministeren: Det er forventningen, at der vil være en drøftelse med fokus på status over udbruddet af ebola og EU's respons herpå, herunder muligheden for at etablere en koordineret EU-mekanisme for evakuering af sundhedspersonale.

Det aktuelle udbrud af ebola i Vestafrika er yderst bekymrende og noget, vi som internationalt samfund må prioritere meget højt. Situationen i Liberia, Sierra Leone og Guinea er ved at udvikle sig til en krise med sammenbrud af sundhedssystemerne og med meget store økonomiske, sikkerhedsmæssige og humanitære implikationer. Antallet af bekræftede og mistænkte tilfælde er p.t. ca. 7.200, heraf ca. 3.330 dødsfald. FN vurderer, at antallet af ebolasmittede vil nå 20.000 i november 2014 og i bedste fald 60.000 i løbet af foråret 2015, før man kan forvente, at epidemien er under kontrol.

FN's Sikkerhedsråd har defineret ebolaepidemien i Vestafrika som en trussel mod international fred og sikkerhed og har oprettet en mission til håndtering af ebolakrisen. Den hedder United Nations Mission for Ebola Emergency Response (UNMEER) og er baseret i Accra.

2. Europaudvalgsmøde 10/10 2014

Fra dansk side er vi i tæt dialog med FN og vores internationale kolleger. Danmark har samlet set støttet indsatsen mod ebola med i alt ca. 64 mio. kr. Denne støtte går bl.a. til FN's luftbro, til en maritim roll-on-roll-off-kapacitet til transport af nødhjælpemateriel, til indkvarteringsfaciliteter for internationalt sundhedspersonale i Liberia og Sierra Leone og til verdenssundhedsorganisationen WHO's ledelse af ebolaindsatsen.

2. Sydlige naboer med fokus på Irak/Syrien/ISIL

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3340 – bilag 1 (samlenotat side 5)

Udvalgsmødereferat:

Rådsmøde 3332 – bilag 1 (skriftlig forelæggelse af rådsmøde udenrigsanliggender 15/8-14)

Udenrigsministeren: Det næste punkt handler om EU's sydlige naboer og har særlig fokus på den internationale indsats mod terrorgruppen ISIL. Bekæmpelsen af ISIL blev sidst drøftet på Udenrigsrådet den 15. august – og mere uformelt – på EU-udenrigsministrenes Gymnichmøde den 29-30. august. På begge møder var man enige om, at situationen i Irak og Syrien kræver klare politiske og humanitære reaktioner fra det internationale samfund. Særlig udfordringerne med de udenlandske krigere blev fremhævet som et vigtigt problem, der fortsat er yderst relevant i de fleste EU-medlemslande.

Siden august er der sket meget i forhold til terrororganisationen ISIL. Der er nu internationalt en udbredt forståelse for, at ISIL skal bekæmpes, og at dette bedst sker ved en fælles indsats, hvor Irak og landene i regionen spiller en central rolle. Der er ligeledes en forståelse for, at kampen mod ISIL ikke kan vindes ved brug af militære midler alene, men at indsatsen skal være bredspektret og samtænkt – og omfatte en bred vifte af diplomatiske, humanitære, økonomiske og militære tiltag.

USA har gennem den seneste måned dannet en koalition på over 50 lande, som på forskellig vis vil bidrage til denne indsats. Ved FN's generalforsamling sidst i september var der stor opmærksomhed på denne globale udfordring. Dette kom bl.a. til udtryk, da Danmark sammen med en række andre lande var medforslagsstiller til et resolutionsforslag til Sikkerhedsrådet om udenlandske krigere. FN's Sikkerhedsråd vedtog enstemmigt resolutionen, og derfor er de operative bestemmelser nu bindende for alle FN's medlemsstater.

Under højniveauugen i FN's generalforsamling var jeg desuden sammen med Malis udenrigsminister vært for et møde i en gruppe af ministre fra Afrika og Mellemøsten, hvor vi diskuterede, hvordan vi globalt inddæmmer og forebygger trusselen fra voldelig ekstremisme.

EU var repræsenteret ved Kommissær Štefan Füle, der bl.a. redegjorde for igangværende og kommende EU-indsatser. Udenrigsministeriet bistår bl.a. Kommissionen med at designe et kommende EU-program på 11 mio. euro i Mellemøsten og Nordafrika. På vores møde nævnte Füle endvidere, at Kommissionen og FN vil være værter for et møde om udenlandske krigere til november, der vil fokusere på EU's sydlige, men også østlige naboer.

Jeg forventer, at der i EU-kredsen vil være enighed om klar EU-støtte til den internationale koalition mod ISIL og til den internationale humanitære indsats i Irak og Syrien. Fra dansk side lægger vi vægt på, at de nødvendige militære indsatser ikke kan stå alene, men skal være del af en samlet bredspektret pakke.

Det håber jeg at der i EU-kredsen vil være enighed om. Endvidere forventer jeg, at Rådet vil udtrykke opbakning til den nye regering i Irak med en opfordring til, at den vil føre en inkluderende politik over for befolkningsgrupperne i landet. Det er klart, at militære bidrag er en national beslutning, og der er ingen forventning om en EU-aktion i kampen mod ISIL.

Der vil formentlig under rådsmødet også være en drøftelse af udviklingen i Syrien og særlig situationen i Kobani, som er spidset til i den sidste uge. Regeringen følger situationen tæt og har en konstruktiv dialog med Tyrkiet om de humanitære behov i området. Så sent som i onsdags drøftede jeg den aktuelle situation i Syrien og udviklingerne i Kobani med min tyrkiske kollega, Mevlüt Çavuşoğlu, som understregede, at Tyrkiet gør, hvad de kan, for at sikre, at humanitær hjælp kan komme frem. Jeg håber, at der vil være enighed i EU-kredsen om at yde al nødvendig humanitær støtte for at afhjælpe den igangværende krise.

I forhold til Syrienkonflikten i sin helhed vil vi fra dansk side lægge vægt på, at man skal forøge bestræbelserne på at finde en politisk løsning. Jeg er i jævnlig kontakt heromkring med FN's særlige udsending for Syrien, Staffan de Mistura. Vi har senest diskuteret situationen i Syrien onsdag aften, hvor han var særdeles bekymret over den forfærdelige situation i Kobani, og forskellige muligheder blev drøftet.

Fra dansk side bakker vi helhjertet op om Misturas indsats, og vi vil fortsat presse på for, at forhandlingssporet genoplives på et realistisk grundlag. Alle dele af det politiske landskab - med undtagelse af Assad og terrorgrupper som ISIL - bør inddrages i denne proces. Jeg kan i den forbindelse oplyse, at jeg i onsdags og også i New York i september har haft lejlighed til at drøfte situationen i Syrien med den nyvalgte leder af den moderate syriske opposition, Hadi al-Bahra, som var enig i disse synspunkter. Som udvalget måske husker, har jeg også haft indgående drøftelser med Iran og Saudi-Arabien om at genåbne de kommende forhandlinger.

Per Clausen sagde, at ministeren kun i begrænset omfang var kommet ind på forholdene i den nordlige del af Syrien, hvor der er voldsomme kampe mellem nogle demokratiske kræfter og ISIL's meget fundamentalistiske kræfter. Det var spændende med forhandlinger og samtaler med Iran og Saudi-Arabien, men han savnede en redegørelse for, hvad regeringen ville foretage sig i forhold til konflikten i Nordsyrien og i forhold til Tyrkiet. Det er fint, at Tyrkiet vil yde humanitær bistand, men hvordan forholder man sig til, at den tyrkiske regering afviser, at de irakiske kurdere kommer ind i Nordsyrien og hjælper deres venner med at bekæmpe ISIL? Ville ministeren arbejde for, at EU lægger pres på Tyrkiet? Og hvad ville man stille op med den beklagelige kendsgerning, at ISIL kæmper med meget mere moderne våben end deres modstandere? Her kunne man for alvor gøre en forskel i forsøget på at få vendt situationen.

Lars Barfoed tilsluttede sig den militære bistand i området, men ville gerne vide, om der fra dansk side var mere fremsynede overvejelser i spil. De fundamentalistiske kræfter i området har grobund for at få fat i befolkningen, så har man strategiske overvejelser for demokratiudviklingen i de ramte lande? Er der f.eks. tiltag, ud over de humanitære, der handler om uddannelse af de mange børn i flygtningelejrene, så de kan blive rustet mod fundamentalistisk indoktrinering? Man bør tænke forebyggende og fremsynet.

Mette Bock gentog, hvad hun havde sagt på morgenens møde med danske EU-parlamentarikere: EU bør i fællesskab etablere et ordentligt modtagesystem for flygtninge i de sydeuropæiske lande. Det er skandaløst, at man accepterer, at modtagesystemet er brudt sammen, og at man overlader miseren til modtagerlandene. Man kender konsekvenserne: Flygtninge siver op igennem Europa; menneskesmuglere tjener masser af penge; mennesker skal sidde længe i flygtningelejre, hvis de er heldige, og ellers leve som illegale flygtninge. EU bør i det mindste have et velfungerende modtagesystem, som sikrer, at de mennesker, der kommer til Europa, får en ordentlig behandling. Mette Bock kunne ikke begribe, hvorfor EU ikke havde påtaget sig den opgave.

Holger K. Nielsen sagde, at diskussionen om ISIL og Syrien lå mange andre steder end i EU, men ville gerne vide, om der var optakt til, at EU skal spille en større rolle i konflikten – f.eks. ved at Federica Mogherino tager derved og forsøger at etablere nogle diplomatiske kanaler?

Udenrigsministeren svarede Per Clausen, at der var en betydelig risiko for, at Kobani ville blive indtaget, men situationen var stadig uafklaret. Koalitionens bombardementer havde forsinket besættelsen så meget, at det var lykkedes at få størstedelen af den civile befolkning ud af byen. Opdaterede tal fra FN viste, at der var omkring 500 mennesker tilbage i byen - primært ældre, der ikke kan flyttes. Uden for byen skønnes der at være ca. 10.000, som man ville kunne lukke ind på den tyrkiske side af grænsen rimeligt hurtigt. Dermed kunne man forhåbentlig undgå civile tab i tusindvis, hvis byen indtages.

Man diskuterede ideen om at åbne en korridor fra det irakiske område, bringe våben ind eller lave en safezone, som især Tyrkiet var optaget af. Ministeren kunne af fortrolighedsmæssige årsager ikke orientere udvalget, men kunne dog sige, at ingen af løsningerne var enkle at blive enige om – både af politiske og historiske årsager og på grund af risikoelementerne. Han havde forståelse for Per Clausens tanke om at udstyre grupperinger fra den kurdiske gruppe, PYD, der p.t. forsvarede byen, med våben. Danmark havde selv påbegyndt træningen af moderate oprørsgrupper. Der var dog en betydelig risiko for, at hvis man kaster våben ned, havner de i hænderne på ISIL, hvis Kobani falder.

Ministeren berettede, at PYD beskyldes for at have haft en stiltiende aftale med Assad-regimet om, at de kunne kontrollere de områder, der var under angreb fra ISIL, og dermed indirekte give Assad en fordel på jorden. PYD ville nok hævde, at det ikke er tilfældet, men at de er blevet forment adgang til alliancen mellem moderate oprørsgrupper i Syrien. Et af de helt store problemer, fremhævede ministeren, er, at der ikke er noget specielt venskabeligt forhold mellem oprørsgrupperne, hvilket gør det vanskeligt at yde

politisk og militær støtte til grupperingen. Hans budskab til den frie, syriske opposition og deres leder – dvs. dem, der repræsenterer sunnierne og de andre moderate oprørsgrupper - og til PYD og kurderne var: Find nu sammen i en alliance, og skab en struktur, der gør det muligt at støtte jer politisk, og sørg for at bekæmpe både ISIL og Assadregimet.

Til Holger K. Nielsen sagde ministeren, at han ikke forventede en yderligere involvering fra EU's side. EU kommer til at koordinere det humanitære arbejde på grundlag af de multilaterale bidrag fra EU, og der vil være forskellige indsatser til bekæmpelse af udenlandske krigere.

Udenrigsministeren gav Mette Bock ret i, at EU's flygtningesystem var kollapsedet på modtagesiden. Der havde globalt set ikke været så mange flygtninge siden 2. verdenskrig, og han var enig i behovet for at styrke modtagekapaciteten i de sydeuropæiske lande og sikre ordnede forhold, herunder en værdig registrering og fordeling af flygtninge. Fra dansk side er man klar til at yde økonomisk hjælp til Frontex, men diskussion om, hvordan fordelingen skal håndteres, er meget ømtålelig politisk i Danmark og i andre EU-lande. Han var enig i, at det ville være naturligt for EU at påtage sig den rolle, men forudså en uundgåelig debat om, hvor EU's ansvar stopper og starter, og hvor meget indflydelse landene er klar til at fraskrive på området. Kan man få EU til at påtage sig alle de utaknemlige opgaver, uden at landene leverer noget til at løse problemet?

Ministeren var helt enig med Lars Barfoed i, at det er vigtigt at have fokus på de strategiske indsatser. Det var ministeren selv stærkt optaget af. Danmark bidrager til civilsamfundsopbygning i Syrien - herunder uddannelse - og støtter igennem UNHCR i flygtningelejrene og i de skrøbelige stater, hvor man forsøger at dæmme op for ekstremismen. Ministeren ville gerne tage en debat med alle partier om, hvordan man nedefra får skabt en demokratisk udvikling og få klædt befolkninger på til at tage ansvar for deres eget liv, mens man forhandler fred ovenfra med regimerne i regionen. Den dobbeltbevægelse kræver nye initiativer, og det var oplagt at finde ud af, om erfaringerne fra danske bistand under det arabiske forår kunne tilpasses den nye situation.

Per Clausen var klar over, at ministeren ikke kunne ytre sig om forhandlingerne, men fandt det vigtigt at sige om det kurdiske område i Nordsyrien, at der her i en vis udstrækning eksisterer rettigheder for kvinder og sameksistens mellem kristne og muslimer. I det område kæmper man sammen mod ISIL, og det er måske netop løsningen i området. Men man ser tilsyneladende passivt på, mens Kobani bliver smadret. Strategien bliver så at finde løsninger, hvor magthaverne i området indgår som centrale aktører. Det var næsten ikke til at holde ud at tænke på, hvad konsekvenserne ville blive i forbindelse med fredsforhandlingerne mellem kurderne og Tyrkiet, og på, om folk overhovedet tror på, at der findes noget fornuftigt alternativ til at tilslutte sig den ene eller den anden fundamentalistiske bevægelse. Per Clausen mente, at situationen var ekstra tragisk for Nordsyrien, fordi der muligvis i det område kan etableres et samfund, hvor man tager hensyn til menneskerettigheder, forskellige religiøse overbevisninger etc.

Lars Barfoed glædede sig over, at ministeren var optaget af den strategiske indsats. Ved lejlighed kunne det være interessant at høre mere om uddannelsesindsatsen i området. Han var i øvrigt glad for, at Malala Yousafzai, der var blevet skudt af Taleban, fordi hun gerne ville have, at piger går i skole, havde modtaget Nobels fredspris. Hun er symbol på, hvor meget det skader de fundamentalistiske kræfter, hvis piger får en uddannelse.

Udenrigsministeren var meget glad for, at Yousafzai havde modtaget fredsprisen og var helt enig med Lars Barfoed i den enorm symbolske værdi, det har, når helt unge kvinder kæmper med så stor viljestyrke.

Han delte Per Clausens analyse af det hæslige, der foregår i Kobani, men mindede om, hvor vigtigt det er, at de kurdiske områder indgår i en aktiv dialog og et samarbejde med resten af den moderate opposition. Det skulle gerne ende med et Syrien, hvor både kurdere, kristne, sunnier og shiaer kan leve side om side.

3. Mellemøsten

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3340 – bilag 1 (sammenotat side 8)

Udvalgsmødereferat:

Rådsmøde 3332 – bilag 1 (skriftlig forelæggelse af rådsmøde udenrigsanliggender 15/8-14)

Udenrigsministeren nævnte ikke dette punkt i sin forelæggelse, men modtog spørgsmål.

Erling Bonnesen nævnte, at udenrigsministeren i et interview havde varslet deciderede handelssanktioner over for Israel. Ministeren havde sagt, at han ville tage det op med sine udenrigsministerkolleger i EU, men havde dog ikke nævnt det i sin forelæggelse. Betød det, at planerne – heldigvis – var taget af bordet igen? Statsministeren havde fremført, at regeringen på ingen måde agter at indføre sanktioner over for Israel, og selv mente Erling Bonnesen, at det heller ikke ville blive aktuelt i EU-regi.

Per Clausen havde tolket udenrigsministerens udtalelser som et signal om, at man skulle overveje, om Israel fortsat skulle have særlige handelsmæssige begunstigelser i forhold til EU. Var det spørgsmål stadig på dagsordenen?

Lars Barfoed glædede sig over, at sanktionerne mod Israel tilsyneladende var taget af bordet. Kunne ministeren bekræfte det?

Holger K. Nielsen spurgte, om man ville bede den nye svenske udenrigsminister gøre rede for, hvorfor den svenske regering har meldt ud, at Sverige anerkender Palæstina? Og hvordan kunne den diskussion tænkes at udfolde sig?

Udenrigsministeren svarede at Palæstina- og Israelkonflikten kalder på mange følelser på grund af konfliktens mangeårige varighed. Derfor er der tradition for, at man bliver taget til indtægt for mere, end der er dækning for, når man udtaler sig om denne konflikt. I interviewet omtalt af Erling Bonnesen havde han ikke sagt, at Danmark arbejder for at ændre handelsrelationerne til Israel, og det lå, så vidt han vidste, heller ikke i kortene for andre lande. Ministerens budskab var, at Israel sender et forkert signal på det forkerte tidspunkt ved at gennemføre den største bosættelse i mange år i kølvandet på en Gaza-konflikt, hvor 2.100 mennesker har mistet livet, og hvor man skal til at starte nye forhandlinger. Håbet for forhandlingerne var, at de kunne føre til det, som alle er enige om er den eneste varige løsning, nemlig en tostatsløsning. Men jo mere jord Israel annekterer, des mindre jord er der at lave en palæstinensisk stat på. Det havde ministeren på lige fod med den amerikanske og andre EU-udenrigsministre givet udtryk for. Og han havde understreget, at hvis denne israelske bosættelsespolitik fortsætter, vil EU komme til at indtage en mere aktiv rolle. Som også nævnt af Per Clausen bekræftede ministeren, at det kan få konsekvenser for handelsrelationerne til EU.

Faktisk har det allerede haft den konsekvens, at et stort flertal i Folketinget bakker op om, at man lister de virksomheder, som har et aktivt samarbejde på bosættelsesområdet og opfordrer danske virksomheder til ikke at samarbejde med dem. Det er noget andet end at boykotte eller sanktionere.

Ministeren forventede ikke, at emnet ville blive bragt op på det kommende møde, men ville forhøre sig hos sin svenske kollega om den svenske stillingtagen. Den danske regering så ingen mening med at anerkende en stat, der ingen chance har for at leve på grund af bosættelserne, et ufærdigt forhandlingsforløb og manglende klarhed på alle centrale punkter.

Den kommende søndag skulle ministeren deltage i en donorkonference i Kairo om Gaza og om forudsætningerne for yderligere midler til genopbygning og fremtidige skridt i øvrigt. Den danske position var uforandret: Israel og Egypten må opgive blokaden og give mennesker i Gaza mulighed for at leve et anstændigt liv. De militante grupperinger i Gaza skal demilitariseres, så de ikke udgør en trussel mod Israels sikkerhed. Det var minimumskrav for en kommende aftale. Ministeren ville ikke lægge skjul på, at der var en vis donortræthed, forstået på den måde, at det ikke er interessant at give milliarder til genopbygning af områder, der efter 2 år bliver bombet igen. For at det giver mening, må man have en tro på, at der bliver forhandlet varig fred i form af en tostatsløsning.

Per Clausen fandt det sigende for den danske regerings position, at ministeren havde sagt, at hvis man en gang i fremtiden ville overveje at diskutere og begrænse Israels fortrinsstilling i handelsrelationen til EU, var det på baggrund af, at Israel umiddelbart efter Gazakonflikten etablerede den største bosættelse, der formentlig umuliggør etableringen af en palæstinensisk stat. Han mente nu nok, at Israel tager det helt roligt. Når argumentet for, at man ikke kan anerkende Palæstina, er, at de ikke har mulighed for at etablere en stat netop på grund af bosættelserne, måtte man bare sige, at Israel havde rigtigt meget held med sin taktik i sagen. Den danske regering ydede ikke ligefrem noget politisk bidrag til at løse konflikten.

Udenrigsministeren mente at have brugt god tid på at redegøre for konflikten og havde ikke yderligere at tilføje.

4. Ukraine

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3340 – bilag 1 (sammenfatning side 11)

Udvalgsmødereferat:

Rådsmøde 3332 – bilag 1 (skriftlig forelæggelse af rådsmøde udenrigsanliggender 15/8-14)

Udenrigsministeren: Jeg vil starte med at orientere om status over Minskprocessen. Herefter vil jeg sige lidt om tilgangen til Rusland og slutte af med at se frem mod parlamentsvalget i Ukraine den 26. oktober.

Våbenhvilen fra Minsk er det centrale spor - også i implementeringen af Minskaftalen. Mens parterne i offentlige udtalelser støtter våbenhvilen, sker der desværre gentagne brud langs kontaktlinjen mellem separatisterne og sikkerhedsstyrkerne. Samlet set er volden stadig væsentlig under niveauet i august, og der er også sket en klar reduktion i Ruslands militære tilstedeværelse. Men det må siges at være en atypisk våbenhvile, som alene på ukrainsk side har kostet over 50 soldater livet. De seneste dage er sammenstødene desværre blevet hyppigere og mere voldsomme, og i de fleste tilfælde synes det at være separatisterne, der skyder først.

Det er uklart, hvad der ligger bag stigningen i volden. Der er uden tvivl opportunistiske kræfter i det fragmenterede netværk af separatister, som Rusland ikke har fuld kontrol over. Men Rusland har også en egeninteresse i, at separatisterne får kontrol over taktisk vigtige områder som Donetsk lufthavn, der ligger langs kontaktlinjen mellem parterne, og generelt har Rusland en interesse i at holde gryden i kog for at bevare presset på Kiev.

Implementeringen af de øvrige dele af Minskaftalen tegner også et blandet billede. Parterne har udvekslet fanger, dialogen fortsætter, og Kiev har vedtaget lovgivning, der skal give de separatistkontrollerede områder udvidet selvstyre i 3 år. Modsat har separatisterne gjort meget lidt for at gå Kiev i møde. Tværtimod planlægger de lokalvalg den 9. november, der skal bane vejen for en parallelstruktur i områderne under separatisternes kontrol. Imens fortsætter strømmen af våben og materiel over grænsen.

I denne yderst svære situation har præsident Porosjenko bevaret en pragmatisk tilgang. Han fastholder, at forhandlinger i ly af våbenhvilen er den eneste vej frem. I disse dage drøfter repræsentanter fra Ukraine, Rusland og OSCE oprettelsen af en bufferzone langs kontaktlinjen. Men hvis volden fortsætter og separatisterne ikke giver indrømmelser, er spørgsmålet, hvor meget Porosjenko kan holde til før parlamentsvalget. Han er allerede under indenrigspolitisk pres for at lægge en hårdere kurs.

Trods alle disse udfordringer er Minskprocessen den absolut mest lovende vej til en politisk løsning, vi har set hidtil. Det er derfor afgørende, at vi opretholder momentum. Fra dansk side støtter vi processen på flere fronter. Lad mig fremhæve to - ud over den indlysende politiske. For det første har vi forlænget de ni danske udsendte til OSCE's særlige

monitoreringsmission, og vi har netop indstillet flere kandidater. Målet er at komme op på over tyve danske udsendte til monitoreringsmissionen. Det er mere end en fordobling, og det afspejler den fordobling af missionen, der pågår - fra 250 til 500 mand. Det er en helt afgørende del af våbenhvilen. Jo flere OSCE-øjne på jorden, desto vanskeligere arbejdsvilkår får de kræfter, der ønsker at bryde våbenhvilen og forhindre en politisk løsning. For det andet finansierer Danmark en række aktiviteter inden for Minskafaltens fokusområder. Eksempelvis støtter vi Europarådets indsats for at fremme en forfatningsreform, der bl.a. skal bane vejen for decentralisering og øgede mindretalsrettigheder.

Foruden denne støtte er det vigtigt, at vi fastholder et troværdigt sanktionspres på Rusland. Nok har Rusland i sine udtalelser bakket op om Minskprocessen, men i handling skal Rusland stadig gøre meget mere. Rusland blokerer stadig for en effektiv grænsekontrol. Rusland holder hånden over separatisterne, når de nægter nødhjælpsorganisationer og ukrainske myndigheder humanitær adgang til konfliktramte områder. Endelig fortsætter Rusland med at forsyne separatisterne med våben.

I det lys er det min klare forventning, at der på EU-udenrigsministermødet vil være enighed om at fastholde et uændret sanktionspres. Desuden forventer jeg en bred enighed om, at EU fortsat skal stå klar til at lempe eller stramme sanktionerne afhængigt af udviklingen.

Generelt er det vigtigt, at EU fastholder denne pragmatiske balance mellem dialog og pres over for Rusland. Det gælder også i forhold til associerings- og frihandelsaftalen mellem Ukraine og EU, som Rusland længe har kritiseret for at kunne skade russisk økonomi. Den 17. september sendte præsident Putin et brev til kommissionsformand Barroso med besked om, at han ønskede, at associeringsaftalen skulle genåbnes for forhandlinger. Putin understregede også, at Rusland vil hæve toldbarrieren mod ukrainske varer, hvis aftalen ratificeres i sin nuværende form. Den 1. oktober sendte Barroso et svarbrev, hvori han understregede, at associeringsaftalen var et bilateralt anliggende mellem EU og Ukraine. På udenrigsrådet vil jeg bakke fuldt op om denne linje. Vi skal lytte til Ruslands bekymringer, men vi skal bestemme selv. EU's associeringsaftaler må aldrig blive skrevet efter et russisk diktat.

Hvis vi mener det alvorligt, når vi siger, at et land med rå magt ikke må knægte et andet lands ret til fredelig selvbestemmelse, må vi også være parate til at lytte til vores østlige nabolande, der ønsker et tættere forhold til EU. EU har længe gjort det klart, at associeringsaftalen ikke er endemålet for Ukraines europæiske vej. Det er ikke ensbetydende med et medlemsperspektiv. Tiden er ikke inde til at åbne den diskussion. Men der er et spænd af mellemliggende muligheder, som vi kan udforske - herunder et udvidet økonomisk samarbejde. Denne diskussion tog jeg op med mine EU-kolleger i august - og det er en diskussion, som vil fylde stadig mere i EU frem mod topmødet i det østlige partnerskab i Riga til maj næste år. Det er en diskussion, som jeg forventer, Danmark vil have en offensiv holdning til.

Mens Rusland rasler med sablen i forhold til associerings- og frihandelsaftalen, er der tilsyneladende mere konstruktive toner i de trilaterale gasforhandlinger. EU, Ukraine og Rusland genoptog forhandlingerne den 26. september. På den baggrund fremlagde EU et kompromisforslag, som lægger op til, at Gazprom i første omgang genoptager gasleverancen til Ukraine 6 måneder frem. Parterne studerer p.t. kompromisforslaget og ventes at mødes senere i denne måned.

Lad mig slutte af her med nogle få ord om parlamentsvalget den 26. oktober. Forberedelserne og valgkampen er i fuldt sving. Mere end 2 uger før valgdagen er det selvsagt umuligt at spå om udfaldet. Desværre står det allerede klart, at parlamentsvalget ikke vil blive gennemført på Krim. Meget tyder også på, at separatisterne vil gøre deres for at forhindre valgafholdelsen i områder under deres kontrol i Luhansk og Donetsk. Dette er uacceptabelt og dybt beklageligt, men det er desværre en realitet på jorden, som ikke står til at ændre på kort sigt. I stedet må vi gøre alt for at sikre, at valgprocessen i resten af landet bliver så vellykket som muligt. Traditionen tro vil Danmark levere et substantielt bidrag. Vi har allerede udsendt fem langtidsobservatører og udsender snart yderligere 21 korttidsobservatører. Det afgørende bliver, at valgprocessen lever op til europæiske standarder. Dermed vil Ukraines demokratiske udvikling bygge videre på de gode takter fra præsidentvalget i maj.

Lars Barfoed bakkede op om EU's og Danmarks ageren i forhold til Ukraine, men med tanke på handelssamarbejdet ville han gerne vide, om der var en dialog om bekæmpelse af korruption i Ukraine. Det var jo en forudsætning for en nærmere tilknytning til EU.

Holger K. Nielsen understregede, at der til vinter vil opstå store problemer i Ukraine og i EU-landene, hvis sidstnævnte vælger at optrappe sanktionerne. Eksisterer der en nødplan for en solidarisk fordeling af gasressourcer, og vil udenrigsministrene lægge pres på energiministrene for, at de får nogle ambitiøse mål for energieffektivitet og målsætninger for CO₂-udledning? Det var et vigtigt udenrigspolitisk instrument.

Udenrigsministeren bekræftede, at der findes regler for solidarisk gasfordeling i krisesituationer, men måtte helt ærligt sige, at EU selv ved den yderste grad af fleksibilitet - og så infrastrukturmæssigt - ikke kan gasforsyne Ukraine, hvis Rusland lukker for forsyningen. Det bliver en meget svær opgave på trods af solidariske mekanismer, også selv om man tager lande som Danmark, der kan undvære, ud af ligningen. Ministeren fandt det derfor afgørende, at man træffer beslutninger om Europas fremtidige energiforsyning. Det ville han vende tilbage til.

Ministeren var enig med Lars Barfoed i, at korruptionsbekæmpelse er afgørende i Ukraine. Præsidenten havde fremlagt et antikorrupsionsprogram. Her spillede energisektoren igen en afgørende rolle, idet det er den sektor, der er mest befængt med korruption - herunder i forbindelse med store gasleverancer fra Rusland, der på mere eller mindre gennemskuelig vis stopper.

5. Libyen

– Politisk drøftelse

Rådsmøde 3340 – bilag 1 (samlenotat side 14)

Udvalgsmødereferat:

Rådsmøde 3332 – bilag 1 (skriftlig forelæggelse af rådsmøde udenrigsanliggender 15/8-14)

Udenrigsministeren nævnte ikke dette punkt.

6. Eventuelt

Udenrigsministeren nævnte ikke dette punkt.

7. Siden sidst

Udenrigsministeren: Da der nu er tale om forelæggelse til et EU-udenrigsministermøde, vil jeg afslutningsvis benytte lejligheden til at oplyse, at jeg sammen med ti andre EU-udenrigsministre (Belgien, Tjekkiet, Estland, Finland, Letland, Luxembourg, Nederlandene, Polen, Spanien og Storbritannien) har udarbejdet et papir med konkrete forslag til, hvordan man kan sikre en mere effektiv EU-udenrigspolitik.

Det gælder bl.a. et bedre samspil internt i EU-institutionerne, hvor den nye udenrigsrepræsentant, Federica Mogherini, qua sin dobbelthet som vicepræsident i Kommissionen kan og bør spille en mere central rolle med henblik på en samtænkt og holistisk EU-tilgang. Desuden har vi også sat fokus på bedre forberedelse af EU-udenrigsministermøder og øget inddragelse af medlemsstaterne.

Forslagene blev sendt til Mogherini og de øvrige EU-medlemslande i tirsdags, og vi håber, at EU-kredsen og den nye høje repræsentant vil tage forslagene til indtægt i forbindelse med den nye Kommissions tiltrædelse. Hvis I er interesserede, oversender jeg gerne dette såkaldte nonpaper.

Den fungerende formand bad om at få papiret oversendt til udvalget.

Lars Barfoed syntes, det lød spændende med et nonpaper. Han ville gerne modtage det og håbede, at der ville blive lejlighed til at drøfte det med ministeren på et snarligt møde i udvalget.

Udenrigsministeren bekræftede, at papiret ville blive fremsendt og glædede sig til at diskutere det ved lejlighed.

Punkt 2. Rådsmøde nr. 3341 (almindelige anliggender) den 21. oktober 2014

Udenrigsministeren ville fremlægge de vigtigste punkter fra rådsmødet vedrørende almindelige anliggender den 21. oktober, hvor europaministrene mødes. Det vigtigste var forberedelse af Det Europæiske Råd.

1. Forberedelse af Det Europæiske Råd den 23.-24. oktober 2014

– Politisk drøftelse

Rådsmøde 3341 – bilag 2 (revideret samlenotat)

EUU alm. del (14) – bilag 14 (fortroligt) (udkast til retningslinjer for konklusioner) (papiromdelt på Det Europæiske Råd 23-24/10-14 – bilag 2 (dtfo.ft.dk))

Udvalgsmødereferat:

Senest behandlet i EUU 26/9-14 – referat foreligger endnu ikke

Udenrigsministeren: På mødet i Rådet for Almindelige Anliggender skal vi drøfte udkast til de konklusioner, som stats- og regeringscheferne skal vedtage den 23.-24. oktober. Som jeg for nylig orienterede udvalget om, ventes Kommissionens forslag om en ny klima- og energipolitik for 2030 at blive topmødets vigtigste emne. Derudover ventes Kommissionens meddelelse om energisikkerhed – meget apropos - også at indgå i drøftelserne.

På det seneste rådsmøde var linjerne allerede trukket klart op. På den ene side er der et antal lande, som ikke umiddelbart har travlt med at vedtage en ny klima- og energipolitik. Samme landegruppering arbejder for, at energisikkerhed og 2030-pakken behandles som to separate spørgsmål. På den anden side er der en gruppe lande, som arbejder målrettet for at nå til enighed om en aftale til oktober - en skæringsdato, som Det Europæiske Råd har bekræftet flere gange og senest på mødet i juni måned. Samme gruppe lande fastholder, at energisikkerhed og instrumenterne i 2030-pakken skal behandles som to sider af samme sag.

Den danske regering arbejder som bekendt for en ambitiøs 2030-ramme, der kan sikre, at vi i Danmark og EU kan nå vores langsigtede mål for klima- og energipolitikken på en omkostningseffektiv og bæredygtig måde. Det er en klar prioritet for Danmark, at der opnås enighed om en ambitiøs aftale på topmødet i oktober. For det første fordi en rettidig grøn omstilling med mere effektiv anvendelse af energi, øget brug af vedvarende energi og et fuldt integreret indre energimarked med den nødvendige infrastruktur er afgørende for Europas konkurrenceevne. For det andet fordi en ambitiøs 2030-pakke kan mindske EU's ødelæggende og dyre afhængighed af russisk gas og olie og olie fra Mellemøsten. For det tredje kan EU med en ambitiøs aftale reducere udledningerne af drivhusgasser og bidrage til at skabe et politisk pres for et resultat på COP21 i Paris.

I dansk optik hænger energisikkerhed og 2030-rammen tæt sammen. Vi vil derfor arbejde for at sikre, at de afgørende beslutninger om de to emner træffes samtidig på topmødet i oktober. Samtidig arbejder vi fra dansk side målrettet for, at EU's klima- og energipolitik udmøntes så omkostningseffektivt som muligt med en retfærdig byrdefordeling mellem medlemslandene. Detaljerne i regeringens udspil til klima- og energipakken vil klima- og energiministeren forelægge senere i dag her i udvalget for at få et forhandlingsmandat med sig.

På topmødet forventes også den økonomiske situation i EU at blive drøftet på baggrund af en præsentation fra Kommissionen og det løbende arbejde i Rådet. Desuden er euro-landene indkaldt til eurotopmøde i umiddelbar forlængelse af mødet i Det Europæiske Råd.

Afhængigt af udviklingen vil Det Europæiske Råd også drøfte relevante udenrigspolitiske emner. Det er endnu ikke klart, hvilke emner der vil være på dagsordenen, men der forventes at blive en drøftelse af situationen i Ukraine og en status over medlemslandenes indsats for at bekæmpe ebola. Endelig forventes ISIL også at blive drøftet. Men det er altså energi og klima, der fylder. Jeg kan fortælle, at jeg var i Spanien og Portugal her mandag og tirsdag, og alle lande er optaget af energi og klima, fordi det har så stor betydning for vores økonomi, sikkerhed og miljø.

Pia Adelsteen havde forstået det således, at regeringen forventede at hilse udkastet til konklusioner for mødet i Det Europæiske Råd velkomment, men der var jo en konflikt imellem landene på klima- og energiområdet. Så hvad ville man sige ja til, hvis man bakkede op om det forhandlingsoplæg, som klima-, energi- og bygningsministeren skulle præsentere for udvalget senere på mødet? Regeringen syntes, det var godt med ambitiøse 2030-målsætninger, men man ved jo endnu ikke, om man kan nå 2020-målene. Det virkede omsonst at sætte meget ambitiøse mål for 2030, hvis man ikke har nået 2020-målene.

Erling Bonnesen havde forstået det sådan, at energiområdet først skulle drøftes, og derefter skulle mandatet diskuteres. Han ville gerne være sikker på, at det handlede om EU-niveau, og der ikke var tale om en stillingtagen til, om Danmark skal gå enegang og vedtage særlige mål. Han ville i øvrigt gerne have ministeren til at melde ud, om ikke det var slut med, at man skal nå ekstra mål i Danmark – ud over de fælles EU-mål. Man skal også skele til konkurrenceevnen og til, hvad målsætningerne vil komme til at koste de enkelte lande.

Udenrigsministeren ville ikke gå i dybden med emnet, fordi klima-, energi- og bygningsministeren ville komme senere på mødet. Regeringen forventede at kunne støtte Kommissionens udspil, fordi Kommissionen tidligere i processen havde løftet sløret for de mål, som Kommissionen synes er de rigtige. De flugter godt med de mål, som Danmark forestiller sig. Så med mindre nogen havde vredet armen om på Kommissionen i mellemtiden, forventedes det at være udmærket. Men det var ikke det samme som, at der kan opnås enighed om det.

2. Europaudvalgsmøde 10/10 2014

Ministeren henviste Erling Bonnesen til den relevante minister. Der ville klart komme en diskussion landene imellem om, hvem der skal påtage sig hvad, hvis man ønsker at vedtage fælles CO₂-mål på 40 pct. Et afgørende pejlemærke for Danmark er at tage reduktionerne der i Europa, hvor de er billigst. Det vil sige, at både omkostningseffektivitet og fleksibilitet mellem kvote- og ikkekvotesektor bliver meget vigtig for Danmark, hvis man ender med en ambitiøs pakke med høje mål.

2. Opfølgning til Det Europæiske Råd den 26.-27. juni 2014: Den strategiske dagsorden - retlige og indre anliggender

– Politisk drøftelse

Rådsmøde 3341 – bilag 1 (samlenotat side 4)

Udvalgsmødereferat:

Senest behandlet i EEU 26/9-14 – referat foreligger endnu ikke

Udenrigsministeren: Formandskabet har igangsat en proces, hvor Rådet for Almindelige Anliggender en gang om måneden drøfter et af de fem kapitler i den strategiske dagsorden, der blev vedtaget af Det Europæiske Råd i juni. Den første drøftelse fandt sted i september, hvor vækstkapitlet blev drøftet. På det kommende rådsmøde vil kapitlet om retlige og indre anliggender være på dagsordenen.

Det er forventningen, at formandskabet inden rådsmødet vil udsende et papir, der gør status over de indeholdte områder i kapitlet. I kapitlet gives der særlig prioritet til tre områder: forbedret håndtering af migration, styrket forebyggelse og bekæmpelse af kriminalitet og terrorisme og øget juridisk samarbejde mellem medlemsstaterne. Fra regeringens side støtter vi fuldt ud op om de strategiske prioriteter, der blev vedtaget på Det Europæiske Råd i juni. Kapitlet om retlige og indre anliggender fokuserer på behovet for implementering, konsolidering af de allerede vedtagne retsakter og styrkelse af det praktiske samarbejde – både på justits- og indenrigsområdet – hvilket vi fra dansk side har hilst velkommen.

Formandskabet ventes i december at udarbejde en samlet rapport til Det Europæiske Råd på baggrund af Rådets drøftelser om de fem kapitler i den strategiske dagsorden.

Mette Bock spurgte, om der samtidigt med den nævnte rapport ville komme en afklaring af, hvad der ligger i den omtalte opt-in-model, og af, hvad man eventuelt skal stemme om efter et valg?

Udenrigsministeren uddybede, at decemberrapporten var en rapport fra Kommissionen for alle de lande, der er med i de retlige og indre anliggender. Den omhandler status over implementeringen af alle de tiltag, som landene, der deltager i samarbejdet, har besluttet – bl.a. inden for civilret, skilsmisse, udlændige og ikke mindst Europol. Regeringen havde i forhold til den danske undtagelse sagt, at man inden sommerferien vil lave en liste over alt det, som Danmark ikke kommer til at være en del af på grund af forbeholdet. På den måde kan man diskutere i Folketinget, hvilke aspekter Danmark gerne vil deltage i fremover. Man vil tage en snak med alle jupartierne om selve processen.

Mette Bock spurgte, om den siddende regering var på forkant i forhold til at tale parallel-aftaler inden for f.eks. politisamarbejdet? Hvad var status for Danmark?

Lars Barfoed sagde, at man i åbningsdebatten dagen forinden havde forsøgt at få et svar fra regeringen på, hvad det var for en analyse, som Justitsministeriet regnede med først at færdiggøre til sommer. Det havde ministeren nu givet et svar på. Det viste sig altså at være en liste over retsakter, som er vedtaget, og som Danmark ikke er med i. Hvis man spurgte en jurist i Justitsministeriet, ville vedkommende sige, at det vil tage en eftermiddag at lave en sådan liste, og at den derefter skal igennem en kontorchef næste formiddag. Burde man ikke sørge for at få analysen lavet hurtigst muligt, så man kunne få en folkeafstemning snarest?

Pia Adelsteen fandt det interessant få en liste over, hvad Danmark ikke er med i. Hun kunne forstå, at den ville afdække alle områder inden for retsforbeholdet – inklusive ud-lændige, flygtninge etc. Hun forstod på den tidligere justitsminister, at den ikke kunne tage så lang tid at lave.

Udenrigsministeren sagde, at regeringen koncentrerer sig om retsforbeholdet og om en folkeafstemning derom. Han var glad for det glødende EU-hjerte, der lå bag Lars Barfoeds udtalelser. Ministeren ville også gerne have en folkeafstemning hurtigst muligt, men vurderingen var, at det ville tage længere tid at foretage en analyse. Det var nemlig ikke kun et spørgsmål om at opliste ting, men også om at gå ind i de enkelte områder og vurdere, hvilke praktiske konsekvenser det har for f.eks. danske virksomheder, at Danmark står uden for samarbejdet. Man skylder den danske befolkning en så oplyst diskussion om emnet som muligt. Regeringen – og vist også statsministeren i forbindelse med Folketingets åbning – havde tilkendegivet, at der er nogle områder, hvor et meget stort flertal i Folketinget ikke ønsker, at Danmark skal deltage. Derimod er der et – nemlig Europol – som alle partier er interesserede i, at Danmark fortsat kan være med i. Der er behov for klarhed over en lang række områder, og når man spurgte ministerens embedsmænd, var det altså ikke noget, der var overstået på en eftermiddag. Han så frem til en denne afklaring og til at sikre fuld dansk deltagelse i Europol fremover. I forbindelse med Europol gavnedet forbeholdet kun forbryderne. Man skylder danskerne at vide præcis, hvad de stemmer om, og jupartierne, der måtte gå ind i en aftale, skylder man, at de er helt afklarede med, hvad de siger ja eller nej til at Danmark skal med i fremover.

Til Mette Bock tilføjede ministeren, at han ikke var klar over, hvad status var over kommunikationen mellem de forskellige ministerier i sagen, men gentog, at regeringen koncentrerer sig om at få en folkeafstemning om retsforbeholdet. I den forbindelse vil man selvfølgelig belyse alle alternative muligheder, der måtte være, til at afskaffe det. Det sker som led i, at man skal tage stilling til, om det er en fordel eller en ulempe med dansk deltagelse i de enkelte områder.

3. Evalueringen af EU's makroregionale strategier

– *Rådskonklusioner*

KOM (2014) 0284

Rådsmøde 3341 – bilag 1 (samlenotat side 6)

Udenrigsministeren nævnte ikke dette punkt.

4. Anvendelse af art. 10 i Protokol nr. 36 om overgangsbestemmelser

– *Status*

Rådsmøde 3341 – bilag 3 (supplerende samlenotat)

Udenrigsministeren nævnte ikke dette punkt.

5. Ændret sammensætning af EU's Regionsudvalg

– *Politisk drøftelse*

KOM (2014) 0226

Rådsmøde 3341 – bilag 4 (supplerende samlenotat)

Udenrigsministeren: Sagen er netop sat på dagsordenen for GAC – altså det møde, jeg skal ned til - hvilket forklarer den sene oversendelse af samlenotatet. Sagen angår Regionsudvalgets sammensætning.

Konkret foreskriver EU's traktatgrundlag, at Regionsudvalgets medlemmer ikke må overstige 350. Dog blev dette tal midlertidigt forhøjet til 353 som følge af Kroatiens tiltrædelse. Denne ordning udløber imidlertid med Regionsudvalgets nuværende mandat i januar 2015. Der er derfor behov for at se på en ny fordeling af medlemslandenes pladser. Nogle enkelte lande står nemlig til at miste pladser. Det begynder med andre ord at haste med at finde en løsning, da det er en forudsætning for at sammensætte det nye Regionsudvalg, at man kender landefordelingen af udvalgets medlemmer. Og traktaten foreskriver i ganske mange tilfælde, at Regionsudvalget skal høres. Det gælder f. eks. på miljø-, energi- og transportområdet, og derfor skal man altså helst have et Regionsudvalg, der fungerer.

Fra dansk side er vi enige i Kommissionens tilgang i den lidt prekære sag.

6. Eventuelt

Udenrigsministeren nævnte ikke dette punkt.

7. Siden sidst

Udenrigsministeren nævnte ikke dette punkt.

Udg. Punkt 3. Rådsmøde nr. 3339 (beskæftigelse, socialpolitik, sundhed og forbrugerbeskyttelse) den 16. oktober 2014
Skriftlig forelæggelse

Punktet var udgået af udvalgets mødedagsorden på grund af ministerskift.

1. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om en europæisk platform for forbedring af samarbejdet i forbindelse med forebyggelse af og afskrækkelse fra sort arbejde

– *Generel indstilling*

KOM(2014) 0221

Rådsmøde 3339 – bilag 1 (samlenotat side 2)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (13) – bilag 570 (side 1096, senest behandlet i EEU 12/6-14)

Udg. 2. (Evt.) Forslag til Rådets direktiv om gennemførelse af den europæiske aftale indgået af European Barge Union (EBU), European Skippers Organisation (ESO) og European Transport Workers' Federation (ETF) om visse aspekter i forbindelse med tilrettelæggelse af arbejdstiden inden for transport ad indre vandveje

– *Politisk enighed*

KOM(2014) 0452

Rådsmøde 3339 – bilag 1 (samlenotat side 5)

3. Europa 2020-strategien: Midtvejsevaluering, herunder evaluering af det europæiske semester

– *Orienterende debat*

KOM (2014) 0130

a) Fælles udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget (EMCO) og Udvalget for Social Beskyttelse (SPC)

– *Godkendelse*

Rådsmøde 3339 – bilag 1 (samlenotat side 8)

b) Socialpolitiske reformer til et fair og konkurrencedygtigt Europa: gennemgang af de seneste socialpolitiske reformer (rapport fra SPC)

– *Godkendelse af nøglebudskaberne i den årlige vækstundersøgelse 2015*

Rådsmøde 3339 – bilag 1 (samlenotat side 8)

4. Eventuelt

5. Siden sidst

- a) Forventet snarlig afgørelse i EU-Domstolens sag "Kaltoft" (C-354/13)**
EJU alm. del (13) – bilag 85 (notat om afgivelse af indlæg i sagen)

Punkt 4. Forelæggelse af punkter uden for rådsmødedagsordenen

Klima-, energi- og bygningsministeren: Klima og energi er igen øverst på dagsordenen for mødet i Det Europæiske Råd den 23. og 24. oktober. Jeg forelægger to sager til forhandlingsoplæg, og der er fremsendt et samlenotat. Afslutningsvis vil jeg under punktet siden sidst orientere udvalget om forhandlingssituationen for 2030-rammen for den europæiske klima- og energipolitik.

At klima og energi endnu en gang står øverst på Det Europæiske Råds dagsorden den 23.-24. oktober er et udtryk for, at vi har vigtige beslutninger foran os på klima- og energiområdet. Krisen i Ukraine viser, hvor sårbar den europæiske energiforsyningsikkerhed er. Samtidig må vi imødegå klimaforandringerne. Meteorologisk Institut redegjorde forleden for, hvordan vejret kommer til at se ud i år 2100. Til brug for aftenens kulturnat har man tegnet en streg hen over væggen på mit ministerium, der hvor vandet vil stå, den dag al Grønlands indlandsis er smeltet. Den går mig til lidt over anklerne. Det er ikke muntert, og vi skal imødegå klimaforandringerne, før det er for sent. EU spiller en nøglerolle i at sikre opbakning til en aftale i 2015 i Paris. Mit indtryk fra klimamødet i New York i sidste måned var, at verden er klar til at handle. USA og Kina kommer med deres udspil i første kvartal af 2015, og vi kan forvente at andre store lande følger efter. Verden forventer lederskab fra EU. Hvis vi ikke går foran med en ambitiøs aftale nu, giver vi resten af verden den perfekte undskyldning for at lurepasse.

Det er regeringens holdning, at svaret på disse udfordringer skal findes gennem en ambitiøs europæisk klima- og energipolitik frem mod 2030. Vi må på Det Europæiske Råd vedtage ambitiøse mål for reduktion af drivhusgasudledningerne, for vedvarende energi og for energieffektivisering. Derfor arbejder regeringen hårdt for en aftale om 2030-rammen senere på måneden.

FO a) Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet vedrørende energieffektivitet og dens bidrag til energiforsyningsikkerhed og den klima- og energipolitiske ramme for 2030

– Tidlig forelæggelse

KOM (2014) 0520

KOM (2014) 0520 – bilag 3 (revideret samlenotat side 2)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (13) – bilag 650 (fortroligt) (side 1180, senest behandlet i EUU 24-6-14) (dtfo.ft.dk)

Klima-, energi- og bygningsministeren: Energieffektivisering er som bekendt et af de tre mål for 2030-rammen, og jeg forelægger punktet til forhandlingsoplæg.

Reduktion af energiforbruget gennem effektivisering af energianvendelsen er afgørende i forhold til de aktuelle og langsigtede klima- og energiudfordringer, herunder EU's mål om at reducere CO₂-udledningen med 80-95 pct. i 2050. Øget energieffektivisering er samtidig helt afgørende i forhold til spørgsmålet om EU's fremtidige energiforsyningsikkerhed. At forbruge mindre energi er den mest effektive måde at reducere behovet for import af olie og gas. Den aktuelle situation i Ukraine understreger, hvor vigtigt det er.

Kommissionen fremlagde sit forslag den 23. juli 2014 i sin meddelelse om energieffektivisering. I forhold til målet om 20 pct. energieffektivisering i 2020 er det Kommissionens vurdering, at der på nuværende tidspunkt er udsigt til at nå 18-19 pct., men at målet kan nås med en fuld implementering af de vedtagne regler. Det vil sige, at vi i det store og hele som minimum kommer til at nå det mål, vi satte os for energieffektivisering i 2020.

For 2030 foreslår Kommissionen et mål for energieffektivisering på 30 pct. set i forhold til et beregnet energiforbrug i 2030. Det svarer til en fortsættelse af den nuværende udvikling i reduktionsindsatsen, men det vil kræve en fortsat, betydelig indsats fra alle EU-lande. Kommissionens konsekvensvurdering af forslaget viser, at øget energieffektivisering forbedrer mulighederne for jobskabelse og økonomisk vækst. Samtidig forbedres konkurrenceevnen blandt de danske virksomheder og investeringer i energieffektivisering styrkes. Grønne energiteknologier er et område, hvor Danmark allerede nu har en række styrkepositioner og eksporterer for milliarder af kroner årligt. Jeg havde fornøjelsen af at se et læserindlæg i Jyllands-Posten i forgårs fra en række danske industrivirksomheder, der efterspurgte så ambitiøse mål som overhovedet muligt på området, netop fordi de – ud over det oplagte – også ser store forretningshemmeligheder.

Regeringen mener, at der er behov for at fastholde og styrke den nuværende energieffektiviseringsindsats. Derfor vil regeringen arbejde for et mål på mindst 30 pct. energieffektivitet i 2030. Et mål på mindst 30 pct. vil være ambitiøst for mange EU-lande, og det vil kræve en betydelig indsats.

Regeringen vil samtidig arbejde for, at EU vedtager et bindende mål på EU-niveau, da det vil give Kommissionen et stærkt mandat til at fremlægge nye forslag og initiativer til at fremme energieffektivisering for at nå det fastsatte mål.

Endelig vil regeringen i forhandlingerne arbejde for, at den fremtidige energieffektivitetspolitik formuleres og efterleves på samme måde som i forbindelse med 2020-målet, som vi har nået i det store og hele.

Pia Adelsteen spurgte, om der var metodefrihed for de enkelte lande. Det syntes hun var væsentligt. Hun huskede en sag, hvor offentlige bygninger blev pålagt en reduktion, der ikke gav mening, fordi Danmark allerede havde energieffektiviseret. Det skal gøres der, hvor det er omkostningseffektivt.

Erling Bonnesen havde bidt mærke i, at ministeren havde sagt, man skulle forhandle om bindende mål, men i dagsordenen står der, at det er vejledende mål, Kommissionen har spillet ud med. Hvad menes der med bindende mål, vil de være ens for alle? Længere nede i dagsordenen stod der, at de enkelte lande skal meddele nationale planer til Kommissionen. Her ville han gerne sikre sig, at man ikke siger ja til ekstra byrder for Danmark. Hvordan skal det håndteres, når man har fastsat de procenter, der kommer til at gælde overordnet for EU's reduktion? Og hvordan sikrer man, at man tilgodeser den danske konkurrenceevne? Man har tit hørt, at Danmark skal gå foran, men havde man foretaget økonomiske omkostningsberegninger? Det kunne være en fordel for de virksomheder, som ministeren henviser til, der kan sælge noget mere energiteknologi. Men for virksomheder, der producerer andre ting, er det anderledes. Hvad betyder det for konkurrenceevnen samlet og for de enkelte sektorer?

Mette Bock sagde, at Liberal Alliance går ind for energieffektivisering. Forudsætningen for at støtte forhandlingsoplægget var dog, at det ikke er hængt op på bestemte teknologier, og at der var metodefrihed for de enkelte lande.

Per Clausen spurgte, hvorfor regeringen er landet på 30 pct., når det omkostningseffektive potentiale nærmere er 40 pct.? Det var fint, at regeringen ville arbejde for bindende mål, men ambitionsniveauet var relativt lavt.

Holger K. Nielsen havde bemærket i samlenotatet, at forskellige erhvervsfolk, herunder Dansk Byggeri, gerne ville op på 40 pct. Han bad ministeren bekræfte, at regeringen foreslår mindst 30 pct., mens Kommissionen siger 30 pct.. Hvorfor ikke som et ambitiøst forhandlingsudspil sige 40 pct. eller 35 pct.?

Lars Barfoed spurgte, hvor langt forhandlingsoplægget rakte. Han så det som en principiel beslutning om nogle målsætninger, der senere skal fyldes ud, men regeringen siger, den vil have fokus på, hvilke lande der har størst potentiale for forbedring af omkostningseffektiviteten. Hvis Danmark er foran på nogle områder, skal man vel ikke straffes ved at blive tvunget til at tage nogle dyre skridt. Vil regeringen lægge afgørende vægt på, at man ikke vil gå med til at tage dyrere skridt end andre lande?

Formanden mindede om, at der var tale om to forhandlingsoplæg.

Klima-, energi- og bygningsministeren svarede Pia Adelsteen og Mette Bock, at der var tale om en blanding af metodefrihed og EU-initiativer, der skal gælde for alle, f.eks. vedrørende energiselskabers spareindsats. Det var rammestyret, det vil sige, man skal nå nogle mål, men der er en høj grad af fleksibilitet for de enkelte lande. Der var altså metodefrihed, bortset fra nogle fælles ting, som f.eks. hvis der bliver fastsat nye EU-regler om bilers energieffektivitet. Man må selv om, hvordan man når målet, men det bliver i bilindustrien, man skal effektivisere.

Ministeren bekræftede Erling Bonnesen i, at man forhandler fælles europæiske mål. Danmark melder ikke ind med mere end de andre lande. Han var enig i, at højere EU-mål ville være en fordel for dansk erhvervslivs konkurrenceevne. Indtil nu har virksomheder draget stor fordel af stigende efterspørgsel på energivenlige produkter, så fælles EU-mål bør give en konkurrencefordel. Der var lavet omkostningsberegninger, der viste, at et mål på 30 pct. energieffektivisering vil give ekstraomkostninger for 22 mia. euro om året for hele EU. Der var anvendt en meget høj rente i beregningen, så det var ikke sikkert, at det var udtryk for de præcise samfundsøkonomiske meromkostninger. Til gengæld kan mål på 30 pct. reducere russisk gasindkøb med 80 pct.

Med hensyn til de vejledende og bindende mål kunne ministeren fortælle, at selv når der er tale om et bindende mål, er det regeringen, der fastsætter Danmarks mål. Kommissionen har en forpligtelse til at nå et givent mål og forhandler med de enkelte lande om deres andel af det. Indsatsen vil typisk være nogle EU-virkemidler, som f.eks. regler for det ene eller det andet. Regulering af CO₂-standarder for biler eller andet kombineret med nationale tiltag. Kommissionen holder øje med, at det hele går op, men regeringerne fastsætter selv deres egne mål.

Ministeren svarede Holger K. Nielsen og Per Clausen, at regeringen har valgt 30 pct., fordi der knytter sig investeringsomkostninger af en vis størrelse til målet. Interessenter som f.eks. de danske energieffektiviseringsvirksomheder har ønsket et betydeligt højere måltal. Men man skal jo fastsætte sit måltal et sted. Da Kommissionen fremlagde sit 2030-mål i januar, ville den gå efter 25 pct., men nu foreslår de 30 pct. Det er mere ambitiøst end i januar og kræver en betydelig indsats. Regeringen opfattede det som et både realistisk og ønskværdigt mål.

Ministeren svarede Erling Bonnesen, at regeringen lægger meget vægt på at få en acceptabel byrdefordeling. Danmark har gjort en stor indsats, men selvfølgelig skal det foregå omkostningseffektivt. Danmark skal ikke pålægges en uhåndterlig byrde, fordi man allerede har gjort meget.

Erling Bonnesen spurgte, hvordan det ville virke i praksis, for f.eks. de danske gartnerier, der allerede har gjort en stor indsats for at spare energi, og som i forvejen er en hårdt presset sektor. Man skal passe på, man ikke presser dem ud af landet.

Man kunne også nævne slagterierne, der har et stort energiforbrug. Som ministeren sagde, fastsætter landene selv deres egne mål. Men hvis man ikke når i mål på EU-niveau, hvad gør man så, når der skal lægges arm om det til sidst? Mente ministeren, at de danske gartnerier ikke skal presses mere? Hvad var forhandlingsoplægget helt præcist?

Pia Adelsteen forstod på ministeren, at der var metodefrihed, bortset fra at der kunne være nogle krav til energiselskabers reduktion. Hvilke undtagelser fra metodefriheden var der tale om? Skal energiselskaberne reducere så og så meget? Ved man i så fald, om det er muligt? Hun syntes, man havde talt om energieffektivisering hele hendes liv, og på et eller andet tidspunkt må grænsen vel være nået, med mindre ny teknologi kan gøre et eller andet. Hun var godt klar over, at man sætter krav til bilproducenterne om, hvor meget de må udlede, og det var fint nok at gøre på EU-plan, men var det det, der var tale om, eller skal man køre mindre i bil?

Per Clausen svarede, at beregningen af, hvad en 30 pct.-reduktion koster, er præget af, at man har valgt en meget høj diskonteringsrente. Det er en indviklet og teknisk diskussion, man også har brugt meget energi på i Danmark, men den diskonteringsrente, man har regnet med, er så høj, at det danske Finansministerium aldrig kunne drømme om at gøre det samme. Hvis man lavede beregninger med en diskonteringsrente, der minder om den, man bruger i Danmark, ville 40 pct. reduktion formentlig være betydeligt billigere end det, man nu beregner 30 pct. til at være. Det er med EU som med det danske Finansministerium: Når man først har fastsat en beregningsmetode, kan den ikke diskuteres, selv om den er åbenlyst forkert.

Holger K. Nielsen sagde, at det afgørende var, at den danske erhvervsstruktur giver enorme økonomiske fordele ved høje forpligtende målsætninger på energiområdet i EU. Det skyldes, at Danmark er så veludviklet på området, fordi man gennem mange år har stillet høje krav til virksomhederne. Det med metodefrihed lyder altid flot, men man må også tage højde for det indre marked. Der er nogle konkurrenceforhold, der spiller ind, og derfor var det fornuftigt at kombinere en vis frihed med nogle forpligtende mål på specifikke områder, der er omfattet af det indre marked.

Lars Barfoed gentog sit spørgsmål om, hvorvidt man i forhandlingsoplægget lægger afgørende vægt på, at man ser på, hvilke lande der har det største potentiale for at sikre omkostningseffektivitet, så Danmark ikke straffes for at gå foran.

Klima-, energi- og bygningsministeren svarede Lars Barfoed, at regeringen ikke lægger afgørende vægt, men meget stor vægt på at få en ordentlig byrdefordeling. Regeringen gør, hvad den kan, sammen med ti andre ligesindede lande med omtrent samme udfordringer. Men energieffektiviseringsmålene skulle ikke byrdefordeles, som det så ud nu. Der ville altså ikke komme specifikke danske mål for det, men fælles EU-mål.

Danmark skal passe på sine gartnerier og slagterier, og de skal ikke presses yderligere. Regeringen havde med vækstpakken lavet specifikke, målrettede PSO-lempelser, der kommer disse erhverv til gode, og man vil ikke med den anden hånd pålægge dem ekstraordinære byrder, der fjerner den gevinst.

Ministeren præciserede, at forhandlingsoplægget indebærer, at man vil fastholde og styrke den nuværende energieffektiviseringsindsats og arbejde for et mål på 30 pct. i 2030 på energieffektiviteten. Det vil være ambitiøst, og det kræver en fortsat betydelig indsats. Regeringen vil arbejde for bindende mål på EU-niveau. Det vil give Kommissionen et stærkt mandat til at lave nye forslag og initiativer til at fremme energieffektivisering. Endelig vil regeringen ved forhandlingerne arbejde for, at den fremtidige energieffektivitetspolitik formuleres og efterleves på samme måde som 2020-målene.

Ministeren gentog, at der var tale om en kombination, hvor de nationale initiativer har metodefrihed, mens EU-initiativer – såsom CO₂-udledningsstandarder for biler – ikke har metodefrihed.

Ministeren meddelte Per Clausen, at Energistyrelsen siden 2012 både skriftligt og mundtligt havde meddelt Kommissionen, at diskonteringsrenten er for høj. I Danmark anvender man en diskonteringsrente på 5 pct., og Kommissionen anvender en diskonteringsrente mellem 17,5 og 9 pct. Man kæmpede for at ændre beregningsmetoden.

Holger K. Nielsen spurgte om forhandlingsoplægget til energieffektivisering var på mindst 30 pct. eller bare 30 pct.? Var der risiko for, at det bliver endnu mindre? Ville ministeren i så fald vende tilbage til udvalget?

Klima-, energi- og bygningsministeren svarede, at man kæmper for mindst 30 pct., men at man ikke kan love det.

Mette Bock var fortsat i tvivl om, hvorvidt der faktisk var metodefrihed på området. Ministeren sagde både, at der var metodefrihed, og at der skal ske noget bestemt inden for bilsektoren, energisektoren osv. For hende at se var det ikke metodefrihed. Hun kunne godt lide outputstyring, hvor landene selv vælger, hvordan de når målene. Det var, så vidt hun forstod, ikke tilfældet her. Derfor sagde Liberal Alliance nej til forhandlingsoplægget.

Pia Adelsteen meddelte, at Dansk Folkeparti sagde nej til forhandlingsoplægget. Hun havde svært ved at forstå det, og hun opfordrede ministeren til fremover at være klokkeklar med hensyn til, hvad regeringens forhandlingsoplæg indebærer.

Klima-, energi- og bygningsministeren beklagede, at forhandlingsoplægget ikke havde fremstået tilstrækkelig klart.

Formanden konkluderede, at der ikke var flertal imod forhandlingsoplægget, idet kun Liberal Alliance og Dansk Folkeparti havde ytret sig imod det.

FO b) Kommissionens meddelelse om en strategi for EU's forsyningssikkerhed og en analyse af forsyningssikkerhed

– *Udveksling af synspunkter*

KOM (2014) 0330

KOM (2014) 0330 – bilag 1 (samlenotat side 6)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (13) – bilag 650 (fortroligt) (side 1180, senest behandlet i EUU 24-6-14) (dtfo.ft.dk)

EUU alm. del (13) – bilag 568 (side 1058, behandlet i EUU 4/6-14)

Klima-, energi- og bygningsministeren: Næste sag er EU's strategi for forsyningssikkerhed. Jeg forelægger punktet om energiforsyningssikkerhed til forhandlingsoplæg.

Det er i høj grad krisen i Ukraine, der igen har gjort os opmærksom på EU's afhængighed af importerede fossile brændsler. Kommissionen fremlagde på den baggrund sin strategi for energiforsyningssikkerhed den 28. maj. På energirådsmødet den 13. juni havde vi en første drøftelse af strategien. Kommissionen har over sommeren igangsat en stresstest af den europæiske gasforsyningssikkerhed for at teste, om EU's energisystem er i stand til at modstå en afbrydelse af gasforsyningen fra Rusland i vinteren 2014/2015.

Regeringen hilser Kommissionens strategi for EU's energiforsyningssikkerhed velkommen og ser den som et godt bud på, hvordan vi kan reducere EU's importafhængighed af fossile brændsler. Regeringen er dog også opmærksom på, at der ikke findes lette svar på udfordringerne, men at indsatsen bør fokusere på en bred palet af løsninger. Diskussionen om øget energiafhængighed bør derfor ses i sammenhæng med diskussionen om 2030-rammen for klima- og energipolitikken.

Regeringen vil derfor lægge vægt på, at der i drøftelserne om energiforsyningssikkerhed ikke tages beslutninger, der giver øget incitament til at foretage investeringer i anlæg med lang levetid, som ikke harmonerer med EU's langsigtede klima- og energipolitik. Et godt eksempel på et sådant anlæg er et kulfyret kraftværk. Desuden vil regeringen lægge vægt på, at den langsigtede omstilling prioriteres med fokus på energieffektivisering og udbygning af vedvarende energi, samtidig med at der sikres en fuld og effektiv implementering af det indre marked for energi i 2014.

Regeringen vil desuden støtte, at hastigheden, hvormed man implementerer såkaldte kritiske infrastrukturprojekter, øges. Der er i forbindelse med den europæiske energiforsyningssikkerhedsstrategi udpeget 31 konkrete kritiske infrastrukturprojekter, hvoraf langt de fleste er gasprojekter, der vedrører de nye øst- og centraleuropæiske medlemslande.

Regeringen støtter også, at man på den korte bane arbejder for at forbedre EU's evne til at håndtere store energikriser primært i relation til naturgas.

Regeringen støtter endvidere, at EU arbejder for at sikre den fortsatte udbygning af EU's eksterne energipolitik, og at EU taler med én stemme over for en række eksterne aktører og organisationer. Regeringen støtter også, at der tages initiativer, der kan medvirke til at øge EU's diversificering af energiforsyningen ved at udvikle de eksterne relationer med andre forsyningslande end de nuværende.

Det italienske formandskab har udarbejdet en formandskabsrapport, som er tænkt som et indspil til Det Europæiske Råds drøftelser om energiforsynings sikkerhed. I forhold til formandskabsrapporten lægger regeringen vægt på de samme synspunkter, som ligger til grund for regeringens stillingtagen til Kommissionens energiforsyningsstrategi.

Pia Adelsteen sagde, at alle var interesseret i at blive så uafhængige af oliestater som muligt, og bad ministeren uddybe, hvad han mente med, at det var vigtigt, at man kan vælge de effektive løsninger. Hun spurgte også om, hvad der lå i ideen om en energiunion. Hun opfordrede ministeren til at formulere sig pædagogisk. Det kan være fint nok at købe stort ind, men hvad lå der i det?

Mette Bock sagde, Liberal Alliance går ind for forsynings sikkerhed. Hun kunne forstå, at 30 pct. skulle omlægges til vedvarende energiformer, og spurgte, om man knytter noget forskning op på forslaget. Det er afgørende, at man får forsket i og udviklet nye teknologier.

Per Clausen sagde, at man kunne opnå forsynings sikkerhed på flere måder. En af dem er at sikre, at energien bruges effektivt, en anden er, at man lagrer eksempelvis vindenergi. Her lægges der meget vægt på i EU, at der skal være et velfungerende indre marked og transmissionsnet, så el kan transporteres rundt i Europa. Man skulle ikke undervurdere betydningen af Danmarks model, hvor man opbevarer en hel del energi i fjernvarmesektoren. Det var risikabelt at kaste sig ud i projekter, der hindrer investeringer i det. Regeringen var vældig optaget af at komme med i en gruppe, hvor man udveksler erfaringer om skifergas for at få afklaret sin holdning til udvinding af skifergas i Danmark. Ville det sige, at regeringen var tættere på en afklaring?

Holger K. Nielsen mente, at regeringens tilgang overordnet var tiltalende. Socialistisk Folkeparti opfordrede til, at man fortsætter presset for bæredygtige løsninger. Det er jo ikke Danmark, der er stopklods på området.

Lars Barfoed var grundlæggende meget enig i ministerens oplæg. Alle er optagede af klimaet, men der er også andre grunde til en ambitiøs klimapolitik: Man reducerer afhængigheden af fossile brændstoffer og dermed de despoter, der sidder på dem.

Klima-, energi- og bygningsministeren kvitterede for Holger K. Nielsens opmuntring og opfordring. Det lå ministeren meget på sinde, at Danmark skal være et ambitiøst land og en aktiv kraft i det at prøve at påvirke landene til at nå til det nødvendige mål. Ministeren svarede Pia Adelsteen, at det var forholdsvis svært stof, men at de effektive løsninger f.eks. på kort sigt drejer sig om reverse flow.

Gasledningerne fra Rusland kan kun sende gas fra øst mod vest, og hvis man kan gøre det muligt at sende gas den anden vej, kan gassen distribueres bedre i Europa, og man kan under en krise bruge de eksisterende importterminaler til at få gas ind i de østeuropæiske lande. Det var en effektiv løsning. Regeringen var bange for her og nu-løsninger, hvor man f.eks. bygger et kraftværk af hensyn til den kommende vinter, der så bliver stående i 50 år.

Ministeren fortalte, at der har været forskellige ideer fremme bl.a. fra de østeuropæiske lande om at samle alle gasindkøb i en fælles indkøbsafdeling, der forhandler direkte med Rusland. Det lyder besnærende, men regeringen er skeptisk over for at lave sådan en monopolvirksomhed i stedet for et frit og velfungerende indre marked med mange aktører.

Ministeren svarede Mette Bock, at forskning ikke er en del af forslaget, men at der i forvejen findes betydelige EU-forskningsprogrammer i energisektoren, ligesom der er betydelige danske indsatser, f.eks. EUDP.

Per Clausens betragtninger om at bruge fjernvarmesektoren som lagring af energi gik langt ud over ministerens analysekraft, meddelte han. Ministeren vidste ikke, hvordan de forskellige energisystemer – og ikke mindst de østeuropæiske – er skruet sammen. Han var klar over, at det er en del af det, man gør i Danmark, og var enig i, at man med stor succes kommer til at bruge fjernvarmesektoren som lagring af vedvarende energi, der fluktuerer. Om det er et redskab, der kan bruges til at skabe forsyningssikkerhed i Europa, vidste han ikke, men forhåbentlig. Han troede ikke, der var indskrevet mål om det.

Ministeren svarede Per Clausen, at Kommissionen i sin rapport fra maj 2014, *European Energy Security Strategy*, ser på, hvad skifergas kan i et europæisk energisystem. Den siger, at skifergas nærmere vil kompensere for en faldende europæisk gasproduktion end erstatte gasimport. Man kan i Kommissionens øjne ikke basere en fremtidig gasforsyning på skifergas. Regeringen har ikke erklæret sig tættere eller fjernere på at basere det danske energisystem på skifergas. Dens mål er at være færdig med fossile brændstoffer i 2050 og få en fossilfri el- og varmeproduktion allerede i 2035, uafhængigt af hvad der bliver fundet i den nordjyske undergrund. Den tidligere regering havde givet en efterforsknings- og indvindingstilladelse til Total, som regeringen følger vi med stor interesse, selv om nye tilladelser er sat i bero, indtil man har set, hvad der sker deroppe.

Ministeren var glad for, at Lars Barfoed grundlæggende var enig – også i, at der er andre gode grunde end bare klima til at gøre sig uafhængig af olien. Europa importerer hver dag for 1 mia. euro fossile brændsler, en fjerdedel af EU's samlede import er energi, og Europa er det kontinent, der importerer mest energi. Hvis man i stedet kan omsætte disse midler til arbejdspladser og investeringer og samtidig gøre noget godt for klimaet, mindsker luftforureningen og lave teknologiudvikling, er det svært at være utilfreds. Og det var selvfølgelig en integreret hensigt med det her.

Pia Adelsteen syntes, det var farlig fint, at ministeren var skeptisk over for fælles gasindkøb, men ville man sige nej, hvis det kommer med i aftalen, eller vil man gå med på kompromisset?

Mette Bock var fortsat i tvivl om, hvorvidt der faktisk var metodefrihed på området. Hun kunne godt lide outputstyring, hvor landene selv vælger, hvordan de når målene. Det var, så vidt hun forstod, ikke tilfældet her. Derfor sagde Liberal Alliance nej til forhandlingsoplægget.

Per Clausen fandt det bemærkelsesværdigt, at EU vurderer, at skifergas kan erstatte anden gas. Indtil nu har et af argumenterne for at se skifergas som en miljøvenlig løsning været, at det kunne erstatte kul. Men hvis det bare forlænger anvendelsen af gas, er situationen noget anderledes. Regeringen mente, hvad den plejer at mene i det spørgsmål, og det kunne de diskutere ved en anden lejlighed.

Klima-, energi- og bygningsministeren gentog forhandlingsoplægget for forsyningssikkerhed: "Regeringen vil derfor lægge vægt på, at der i drøftelserne ikke tages beslutninger, der giver øget incitament til at foretage investeringer i anlæg med lang levetid, som ikke harmonerer med EU's langsigtede klima- og energipolitik. Et godt eksempel på et sådant anlæg er et kulfyret kraftværk. Desuden vil regeringen lægge vægt på, at den langsigtede omstilling prioriteres med fokus på energieffektivisering." Regeringen var indstillet på det, der på kort sigt skulle ske med reverse flow og andet for at overleve denne vinter. Men den vil lægge vægt på, at den langsigtede omstilling prioriteres med fokus på energieffektivisering og udbygning af vedvarende energi, samtidig med at der sikres en fuld og effektiv implementering af det indre marked for energi i 2014.

Pia Adelsteen gentog sit spørgsmål, om regeringen på trods af sin skepsis vil sige ja til en energiunion i et kompromis?

Klima-, energi- og bygningsministeren svarede, at regeringen afventede Kommissionens forslag, hvorefter han ville indhente mandat.

Pia Adelsteen meddelte, at Dansk Folkeparti sagde nej til forhandlingsoplægget. Hun havde svært ved at forstå det og opfordrede ministeren til fremover at være klokkeklar med hensyn til, hvad forhandlingsoplægget indebærer.

Klima-, energi- og bygningsministeren beklagede, at forhandlingsoplægget ikke havde fremstået tilstrækkelig klart.

Formanden konkluderede, at der ikke var flertal imod forhandlingsoplægget, idet kun Liberal Alliance og Dansk Folkeparti havde ytret sig imod dem.

c) Siden sidst

Klima-, energi- og bygningsministeren: Afslutningsvis vil jeg gerne under punktet siden sidst orientere udvalget om forhandlingssituationen om 2030-rammen forud for Det Europæiske Råd senere på måneden.

Det Europæiske Råd vedtog i marts i år, at der senest her til oktober skal vedtages en ramme for EU's klima- og energipolitik frem mod 2030. Dette blev senest bekræftet på Det Europæiske Rådsmøde i juni. Jeg er overordnet set forsigtig optimistisk i forhold til, at vi bliver enige om et resultat på Det Europæiske Råd i oktober, der vil gavne den grønne omstilling. Men vi har stadig udfordringer foran os. Det store flertal af EU-landene ønsker at lande en aftale i oktober, men en række østeuropæiske lande forholder sig dog stadig skeptiske og ønsker et lavere ambitionsniveau, herunder ikke mindst på klimamålet. Et antal lande er desuden imod mere end et enkelt mål og ønsker således hverken nationale eller EU-mål på vedvarende energi og energieffektivitet. Dette er en udfordring.

Der skal dog ikke herske tvivl om, at vi fra dansk side fortsat arbejder for at sikre vedtagelsen af en ambitiøs ramme for 2030 med bindende mål for intern reduktion af EU's drivhusgasudledninger på mindst 40 pct., et bindende EU-mål for vedvarende energi på 30 pct. og fastlæggelsen af et bindende EU-mål for energibesparelser på mindst 30 pct. Det vil give ekstra gevinster i form af mindsket afhængighed af energiimport, øget beskæftigelse og teknologisk udvikling. Det er afgørende for klimaet, at EU kommer med en ambitiøs aftale. Vi må som sagt ikke give resten af verden den perfekte undskyldning for at lurepasse.

Indtil nu har det helt centrale i drøftelserne været de overordnede principper for byrdefordelingen af klimaindsatsen, det vil sige den nationale udmøntning af mål inden for den såkaldte ikkekvotesektor, herunder transport- og landbrugssektoren. Byrdefordelingen er et nulsumsspil mellem landene, hvor lavere mål for nogle medlemsstater svarer til en højere byrde for andre. I den nuværende klima- og energipakke fordeles reduktionsforpligtelsen i ikkekvotesektoren efter BNP pr. capita. Spørgsmålet er, om dette også er den rigtige fremgangsmåde frem mod 2030.

De østeuropæiske lande ønsker at fortsætte denne model, der vil give dem lave reduktionsmål. Andre vestlige lande, herunder Danmark, lægger vægt på en omkostningseffektiv indsats, der tager højde for forskellige landes marginale reduktionsomkostninger.

Derudover kan der i forhandlingerne komme andre elementer, der skal sikre en endelig aftale. Forhandlingssituationen tyder på, at der i en endelig aftale skal omfordeles kvoter til støtte for især lavindkomstlande, som det allerede er tilfældet i den eksisterende klimapakke. Støtten vil bl.a. også kunne gå til finansiering af innovation i industrien og finansiering af omstilling af energisektoren. Endelig forventer vi, at der i en aftale også vil indgå elementer omkring energiforsyningssikkerhed og infrastruktur, som jeg redegjorde for tidligere.

Byrdefordelingsdiskussionen er også betydningsfuld for Danmark. Hidtil har vi haft et mål inden for ikkekvotesektoren på 20 pct. frem mod 2020 – det er dobbelt så højt som gennemsnittet af EU-landene, og Danmark kan fortsat blive pålagt en udfordrende reduktionsbyrde efter 2020. Danmark har været tidligt ude med ambitiøse politikker, der har begrænset udledningerne i de ikkekvotebelagte sektorer markant. Vi har således allerede gjort mere end andre EU-lande for at reducere udledninger fra personbiler, affald, F-gasser og rumopvarmning. Men det betyder samtidig, at potentialet for nye, omkostningseffektive klimatiltag uden for kvoter er begrænset. Vi har allerede høstet de lavthængende frugter.

Derfor arbejder vi for, at den fremtidige ramme for EU's klima- og energipolitik både er ambitiøs med høje mål og har en acceptabel byrdefordeling i ikkekvotesektoren. For at sikre dette har vi kigget på en række muligheder og forslag. Det er vigtigt, at vi vælger de mest effektive løsninger, og at vi har flere instrumenter at vælge imellem, når 2030-pakken skal implementeres. For det første er der spørgsmålet om fordelingsnøglen, der bør udformes således, at de omkostningseffektive reduktionspotentialer på tværs af EU i højere grad afspejles i de enkelte landes reduktionsmål. For det andet kan det ses på arkitekturen af EU's klimaregulering. Vi har foreslået at undersøge mulighederne for at flytte en større del af EU's energiforbrug til kvotesektoren enten samlet eller individuelt for medlemslandene. En ændret arkitektur kunne også gælde muligheden for en selvstændig sektor for landbrug og andre udledninger fra jord og skov. De eksisterende muligheder for, at enkelte lande kan melde sektorer ind i kvotesektoren, kan også præciseres og forbedres. Foreløbige drøftelser mellem medlemslandene, Kommissionen og rådsformandens kabinet tyder dog på, at den nuværende arkitektur for klima- og energipolitikken fortsættes.

Endelig er der mulighed for at forbedre fleksibiliteten i klimareguleringen, så der i højere grad kan handles mellem landene og sektorer. Vi undersøger således mulighederne for øget fleksibilitet mellem kvote- og ikke kvotesektorerne. F.eks. kan man give lande med høje mål og stor VE-udbygning adgang til at købe ETS-kvoter til at opfylde forpligtelserne i ikkekvotesektorerne. Dette vil sikre fortsat incitament til udbygning af vedvarende energi efter 2020 og begrænse det eksisterende kvoteoverskud.

For så vidt angår omfordeling og øremærkning af midler, er regeringen i udgangspunktet skeptisk. I den grad det som led i et samlet kompromis viser sig nødvendigt at omfordele og øremærke provenu fra kvotesalget, bør det overvejes, hvordan midlerne så vidt muligt anvendes til klimarigtige løsninger såsom vedvarende energi, energibesparelser eller lignende.

Det er spændende, men svære, forhandlinger, vi netop står i. Og det er vigtigt for EU i sin helhed, at vi får vedtaget en ambitiøs ramme for klima og energi til oktober. EU bør og skal gå forrest i kampen mod klimaforandringerne. Der er ingen garanti for, at det vil lykkes. Men som den optimist jeg er, håber jeg, at vi kan ende med et resultat til Det Europæiske Råd, der vil gavne den grønne omstilling.

Pia Adelsteen spurgte, hvorfor man sætter nye mål, når man endnu ikke ved, om man når 2020-målene. Det virkede ulogisk. De nye reduktionsmål er vel baseret på, hvad man har nået i 2020, og hvis man ikke ved det, kan de nye mål jo være hvad som helst. Hun var skeptisk over for ideen om at melde nye ting ind i kvotesektoren; CO₂-kvotesystemet havde ikke virket specielt godt.

Per Clausen spurgte, om det var rigtigt forstået, at regeringen vil have transportsektoren lagt ind under kvotesystemet, og om ministeren troede, det ville gøre den grønne omstilling af transportsektoren nemmere. Eller var det i virkeligheden et forsøg på at få regeringen ud af en knibe, fordi den ikke har leveret noget på området, og derfor vil have det til at forsvinde ind i det store kvoteregnskab. Han gik ud fra, at regeringen ville presse på for så ambitiøs en målsætning for drivhusgasudledning som overhovedet muligt, og at den insisterer på, at det skal være mindst 40 pct. reduktion i 2030. Per Clausen regnede også med, at regeringen var enig i, at reduktionstiltagene skal gennemføres internt i EU, og at den fokuserer på, at man holder fast i en målsætning for vedvarende energi på mindst 30 pct. Det handler også om at sikre en fortsat debat. Det, ministeren havde nævnt, var langt fra nok til at løse klimaudfordringen, men det var måske mere realistisk at få igennem.

Holger K. Nielsen nævnte i forlængelse af Per Clausen, at det var ganske alvorligt, at transportsektoren svækkes efter 2020-målsætningerne. Den er en væsentlig udleder af CO₂, og der kan gøres meget mere. Bilfabrikanterne kan producere langt mere energieffektive biler, hvis de får incitamentet til det. Det er derfor centralt at få så stærk en EU-regulering på området som muligt. Man kunne frygte, at den nuværende udvikling vil blive bremsset.

Klima-, energi- og bygningsministeren svarede Pia Adelsteen, at han mente, man ville nå målene inden 2020. EU's rolle i de klimaforhandlinger, man regner med skal afsluttes i Paris næste år, er at sætte ambitionsniveauet højt. Den øvrige verden holder øje med EU, og det er hverken Danmarks eller EU's reduktioner, der vil bremse klimaforandringerne – det handler om at få de andre med. EU's udledninger udgør om f.eks. år bare 10 pct. af verdens samlede. Han var sikker på, at EU vil nå både de 20 pct. og de mål, man vil sætte sig herefter. Måske på den yderste marginal, men det var ikke afgørende for ham.

Ministeren svarede, at når man melder nye ting ind i kvotesektoren, er det for at få den til at virke. Ved at købe kvoter i kvotesektoren til at opfylde sine forpligtelser i ikkekvotesektoren, fjerner man jo kvoter fra kvotesektoren, hvorved man forhåbentlig får prisen på kvoter til at stige og dermed kvotesektoren til at virke bedre. At omfatte flere sektorer i kvotesystemet er på den måde med til at få den til at virke.

Ministeren svarede Per Clausen, at regeringen har undersøgt de mulige konsekvenser af at få transportsektoren over i kvotesektoren. Det var en blindgyde at få gennemført, så det var ikke længere på bordet. Ministeren var enig i Per Clausens opfordring til at have så højt et ambitionsniveau som muligt og i, at man skal reducere internt i EU. Hvis

spørgsmålet drejede sig om køb af internationale kreditter, kunne han bekræfte, at her drejer det sig om en intern EU-indsats.

Ministeren var enig i, at transportsektoren er en væsentlig bidrager til den samlede CO₂-udledning. Det har været centralt med EU-regulering for at reducere dens udledninger, og det lå ham meget på sinde fortsat at regulere transportsektoren.

Holger K. Nielsen henviste til et brev, der var sendt til ministeren og til Europaudvalget fra nogle folk med meget forstand på energi, bl.a fra Dansk Energi, 3F, FDM, Landbrug & Fødevarer, Dansk Elbil Alliance, DONG, Novozymes osv. De brokkede sig over, at transportsektoren tilsyneladende ikke indgår i 2030-målene. Det vil svække muligheden for at få nedbragt CO₂-udslippet.

Klima-, energi- og bygningsministeren kendte ikke umiddelbart til det nævnte brev. Regeringen vil gerne have fælles europæiske instrumenter, der kan reducere udledningerne. Han vidste godt, at Kommissionen ikke havde lavet et transportmål efter 2020, og det var ikke optimalt. Regeringen ønsker at regulere transportsektorens energiforbrug på andre måder, når nu den nuværende regulering falder ud, men der er ikke taget stilling til hvilke instrumenter, eksisterende eller nye, der skal anvendes i denne sammenhæng. Det var et problem.

Holger K. Nielsen bad ministeren kommentere det nævnte brev ved lejlighed.

Klima-, energi- og bygningsministeren tilkendegav, at han ville gøre det.

FO Punkt 5. Rådsmøde nr. 3337 (landbrug og fiskeri) den 13.-14. oktober 2014

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri sagde, at han ville forelægge det første punkt om Østersøen til forhandlingsoplæg. De andre punkter var til orientering.

FO 1. Forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2015 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande i Østersøen

– *Politisk enighed*

KOM (2014) 0552

Rådsmøde 3337 – bilag 1 (samlenotat side 3)

KOM (2014) 0552 – bilag 2 (henvendelse af 9/10-14 fra Greenpeace vedr. torskekvoter i Østersøen)

Udvalgsmødreferat:

EUU alm. del (13) – bilag 61 (side 66, kvoter for 2014, behandlet i EUU 8/10-13)

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri: Det første punkt er fiskerimuligheder i Østersøen for 2015. Forslaget er på rådsmødet med henblik på politisk enighed. For torsk foreslår Kommissionen en reduktion af kvoten på 48 pct. i den vestlige del af Østersøen. Først i går kom Kommissionen med et forslag om en reduktion på 20 pct. for torsk i den østlige del af Østersøen, hvilket er mindre drastisk end rådgivningen. For de af jer, der var til samråd i Fødevareudvalget, er det nye informationer, fordi vi, da samrådet fandt sted, ikke havde fået oplysningerne fra Kommissionen endnu.

Kommissionen foreslår at reducere havdagene med 10 pct. i den vestlige del. For den østlige Østersø har Kommissionen ikke fremlagt noget forslag om havdage. Den nationale fleksibilitet til at omfordele havdage til især små fartøjer fastholdes på 15 pct. i den vestlige Østersø.

For rødspætte foreslås en reduktion af kvoten på 5 pct. For sild foreslås en stigning i den vestlige Østersø på 12 pct. og i den centrale del på 51 pct. For resten af bestandene vil jeg henvise til samlenotatet. Der er en positiv udvikling for sild og rødspætte, men det ser mere bekymrende ud for de to torskebestande i Østersøen.

Regeringens forhandlingsoplæg går derfor ud på, at man fra dansk side tilslutter sig forslaget eller et kompromisforslag, der kan opnås enighed om, idet vi arbejder for

- at kvoterne for 2015 som generelt princip fastsættes på grundlag af den videnskabelige rådgivning, målsætningen om maksimalt bæredygtigt udbytte samt forvaltningsplanerne,

2. Europaudvalgsmøde 10/10 2014

- at fiskerimulighederne tilpasses, når en ny forvaltningsmodel med landingsforpligtigheden indføres, og idet vi arbejder for, at Rådet i en overgangsperiode kan fastsætte en fuld kvotetilskrivning, der passer til fiskerimønsteret, indtil den videnskabelige rådgivning er på plads,
- at der findes en passende løsning i forhold til afskrivning af bifangster på hovedarten, det gælder særlig for brisling,
- at fiskerimulighederne for torsk i den vestlige Østersø fastsættes uændret eller med en moderat reduktion med gradvis opfyldelse af målsætningen om maksimalt bæredygtigt udbytte i 2017,
- at fiskerimulighederne for torsk i den østlige Østersø i lyset af den særlige situation fastsættes uændret eller med en moderat reduktion,
- at havdagene i begge forvaltningsområder som minimum fastsættes på uændret niveau i forhold til 2014, og at den nationale fleksibilitet for begge områder opretholdes på 15 pct. Grundlæggende burde havdagene dog helt fjernes,
- at fiskerimulighederne for brisling fastsættes i overensstemmelse med Kommissionens forslag, og at kvoten for rødspætte afspejler den positive bestandsudvikling og dermed fastsættes på uændret niveau.

Endelig støtter regeringen øget år til år-kvotefleksibilitet i lyset af det russiske importstop. Der vil vi også prøve at finde en løsning for brisling i Nordsøen. Det bliver ikke en let forhandling i år, men vi håber på at kunne lande et fornuftigt kompromis.

Mette Bock meddelte, at Liberal Alliance støttede mandatet.

Lars Barfoed støttede mandatet, men forventede, at ministeren kom retur med forhandlingsresultater. Han havde lagt mærke til ministerens udtalelse om støtte til Kommissionens oplæg om brisling. Der var dog en fodnote, der tilsyneladende var forsvundet fra Kommissionens oplæg, ifølge hvilken man kan afskrive op til 8 pct. ved bifangst af sild. Det Konservative Folkeparti lagde afgørende vægt på, at den fodnote blev genindført. Det havde han forstået også var regeringens holdning, men havde ikke hørt ministeren nævne det. Han var klar over, at der var en anden kompensationsordning i stedet, men som Danmarks Fiskeriorganisation også påpegede, var det godt at have begge dele.

Erling Bonnesen gav udtryk for Venstres støtte til mandatet, men ville gerne have en afklaring på afskrivning og brisling. Ministeren lod til at være opmærksom på, at problemet skulle løses.

2. Europaudvalgsmøde 10/10 2014

Pia Adelsteen støttede mandatet. Udvalget havde tidligere diskuteret landingsforpligtelse, og det var godt, at ministeren arbejdede for, at kvoter tilskrives fuldt og helt, indtil man finder en langsigtet løsning.

Fødevareministeren sagde, at fodnoten om brisling og sild var ekstrem vigtig for Danmark. Derfor var embedsmændene på sagen, og ministeren ville lægge sig i selen for at finde en løsning. Det var noteret, at udvalget bakkede op om det.

Den fungerende formand konkluderede, at der ikke var et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet ingen partier havde ytret sig imod det.

2. Konsultationer mellem EU og Norge om fiskerimuligheder for 2015

– *Udveksling af synspunkter*

Rådsmøde 3337 – bilag 1 (samlenotat side 11)

Udvalgsmødreferat:

EUU alm. del (13) – bilag 61 (side 69, kvoter for 2014, behandlet i EUU 8/10-13)

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri: Punkt 2 drejer sig om de kommende forhandlinger mellem EU og Norge om fiskeriet i 2015. Aftalen med Norge har, som I ved, ganske stor betydning for de danske fiskere. I forhandlingerne støtter jeg fastsættelse af kvoterne for 2015 på grundlag af den videnskabelige rådgivning, målsætningen om maksimalt bæredygtigt udbytte og fastlagte forvaltningsplaner. Og lad mig sige det helt klart: Vi vil gøre alt, hvad vi kan, for at undgå at ende i samme situation, som opstod i 2014, hvor vi først havde en aftale med Norge på plads i marts. Jeg har allerede haft sagen oppe med min norske kollega – både på embedsmands- og politisk niveau, og jeg skal have endnu et møde med min norske kollega i starten af næste måned. Vi vil understrege så skarpt, vi overhovedet kan, at sidste års situation var dybt uacceptabel og havde meget store konsekvenser for de danske fiskere.

3. Forberedelse af årsmøde i Den Internationale Kommission for bevarelse af tunfiskebestanden i Atlanterhavet (ICCAT) i Genova, Italien, den 10.-17. november 2014

– *Udveksling af synspunkter*

Rådsmøde 3337 – bilag 1 (samlenotat side 14)

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri: Punkt 3 er om årsmødet i Den Internationale Kommission for tunfiskeri i Atlanterhavet. Den korte melding er, at her ønsker vi selvfølgelig at sikre et bæredygtigt fiskeri.

4. Afrikansk svinepest

– *Præsentation og udveksling af synspunkter*

Rådsmøde 3337 – bilag 1 (samlenotat side 17)

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri: Punkt 4 handler om bekæmpelse af afrikansk svinepest i Polen, Estland, Letland og Litauen. De fire medlemslande anført af Litauen vil præsentere en fælles plan, som de gerne vil have Kommissionens opbakning til. Det er meget vigtigt også for de danske svineproducenter, at afrikansk svinepest bliver bekæmpet i de fire medlemslande, så vi ikke risikerer, at sygdommen spredt sig yderligere.

5. (Evt.) Det russiske forbud imod import af en række landbrugsprodukter fra EU

– *Udveksling af synspunkter*

Rådsmøde 3337 – bilag 1 (samlenotat side 19)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (13) – bilag 736 (side 1227, senest behandlet i EUU 28/8-14)

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri: Punkt 5 er konsekvenserne af det russiske importforbud på landbrugsområdet, som eventuelt vil komme op på rådsmødet. Som beskrevet i samlenotatet er der allerede iværksat en række støttetiltag. Vi lægger vægt på, at der er tale om støttetiltag, som kan relateres til konsekvenserne af det russiske importforbud. Vi har også understreget, at markedssituationen i alle sektorer skal overvåges nøje af Kommissionen.

Støttetiltag er under alle omstændigheder kun en kortsigtet løsning, derfor har vi også fra dansk side fået Kommissionen til at se, hvordan man kan udnytte allerede eksisterende handelsaftaler bedre. På langt sigt er den eneste holdbare løsning at finde alternative markeder.

6. Internationale handelsaftaler og forhandlinger i forhold til landbrug

– *Udveksling af synspunkter*

Rådsmøde 3337 – bilag 1 (samlenotat side 26)

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri: Punkt 6 er en status over de internationale handelsforhandlinger i forhold til landbrug. Vi vil understrege, hvor vigtigt det er, at vi i Europa har en mere offensiv tilgang til handel med landbrugsprodukter. Vi skal blive langt bedre til at udnytte det store eksportpotentiale, der er med en stadigt voksende global middelklasse. Det ville klart være at foretrække, hvis der kunne opnås en aftale i WTO, men alternativt må vi satse på bilaterale handelsaftaler.

7. Midtvejsevaluering af Europa 2020-strategien

– *Udveksling af synspunkter*

KOM (2014) 0130

Rådsmøde 3337 – bilag 1 (samlenotat side 29)

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri: Punkt 7 handler om midtvejsevalueringen af Europa 2020 strategien, hvor formandskabet gerne vil have en drøftelse af strategien i forhold til landbrug. Jeg mener, at det er vigtigt at sikre, at landbrugspolitikken også bliver brugt til at underbygge vækst- og beskæftigelsesindsatsen.

8. Fastsættelse af de fiskerimuligheder og den finansielle modydelse, der er omhandlet i fiskeripartnerskabsaftalen mellem EU og Republikken Guinea-Bissau

– *Tidlig forelæggelse*

KOM (2012) 0256, KOM (2012) 0260 og KOM (2012) 0262

Rådsmøde 3337 – bilag 1 (sammenfatning side 32)

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri: Punkt 8 handler om en ny fiskeriprotokol med Guinea-Bissau, som er til tidlig forelæggelse. Fra dansk side tager vi udgangspunkt i vores principielle holdning til fiskeripartnerskabsaftaler, som der var enighed om i Fødevareudvalget tilbage i januar 2011, og selvfølgelig i principperne i fiskerireformen. Det er en svær situation, da EU lagde forslaget på is tilbage i 2012, da der var et militærkup i Guinea-Bissau. Her i 2014 har der været et demokratisk valg, og derfor ønsker Kommissionen at få forslaget fra 2012 vedtaget. Fra dansk side havde vi gerne set en opdatering af det videnskabelige grundlag. Derfor foreslog vi en 1-årig i stedet for en 3-årig protokol, men det ser der ikke ud til at være opbakning til. På den baggrund stemmer vi imod forslaget.

- a) **Forslag til Rådets afgørelse om undertegnelse på Den Europæiske Unions vegne og om midlertidig anvendelse af protokollen mellem Den Europæiske Union og Republikken Guinea-Bissau om fastsættelse af de fiskerimuligheder og den finansielle modydelse, der er omhandlet i fiskeripartnerskabsaftalen mellem de to parter**
- b) **Forslag til Rådets afgørelse om indgåelse af protokollen mellem Den Europæiske Union og Republikken Guinea-Bissau om fastsættelse af de fiskerimuligheder og den finansielle modydelse, der er omhandlet i fiskeripartnerskabsaftalen mellem de to parter**
- c) **Forslag til Rådets forordning om fordeling af fiskerimuligheder i henhold til protokollen mellem Den Europæiske Union og Republikken Guinea-Bissau om fastsættelse af de fiskerimuligheder og den finansielle modydelse, der er omhandlet i fiskeripartnerskabsaftalen mellem de to parter**

9. Eventuelt

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri havde ingen bemærkninger til dette punkt.

10. Siden sidst

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri: Under siden sidst vil jeg nævne, at vi om meget kort tid regner med at modtage afgørelsen fra EU-Domstolen i den såkaldte hektarstøttesag helt tilbage fra 2002-2004. Der vil blive oversendt et notat til udvalget, når vi har gennemgået afgørelsen.

Mødet sluttede kl. 13.42